

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Felélős szerkesztő: **Dr. Prok Gyula.**
Társ-szerkesztő: **Sztempák Jenő.**

Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: **Nyiregyháza,**
iskola-utca 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Márczius 15.

Nyiregyháza város közönsége osztály- és felekezeti különbség nélkül nagy fényvel és a hazafiúi lelkesedés tiszteletre méltó felfolbanásával ülte meg 1848. márczius 15-ikének 50-ik fordulását.

Mintha a márcziusi nagy idők gazdag szelleme megtermékenyítette volna ennek a mi széthúzó, rendszertelen társadalmunknak gondolatvilágát, s tűnő időre bár, az egység, testvériség és közösség öntudatát oltotta volna be a polgárság egyetemének lelkébe.

Az 1848. márczius 15-ik napjának örökre fénylő eseményei 50 év alatt soha sem szállották meg annyira e város polgárságának lelkét, mint jelenben. — E nap következményeiben mindinkább tisztább látásra kidomborodó jelentősége sohasem tükröződött vissza a polgárság lelkesedésében annyira, mint az 50 éves évforduló tartalmas ünnepélyekben gazdag napján.

És ezzel ennek a városnak polgársága nagy tiszteletet szerzett magának s tanubizonyoságot tett arról, hogy a honszerlem nem elvont fogalom, mely holt gondolatban él, de erkölcsi valóság, mely imára hív, lelkesedésre

buzdit, s egyik legerősebb ösztöne a szív érzelem-világának s a lélek gondolatkörének.

Fülünkbe cseng még a város képviselőtestületében elhangzott ünnepi beszéd azon vádja, amely a társadalmi egyenlenséggel, széthúzással és tagoltsággal szembeállítván 1848. márczius 15-ének szellemét, sok mulasztást vet szemére a mai kor önző nemzedékének. Igaz a vád, megérdemelt a szemrehányás!

De a közélet minden vonalán sajnosan észlelt eldarabolása a magyar társadalomnak lehet káros, erőt gyöngítő. — Hanem megnyugtató az a tudat, hogy annak a veszélyes ki-növésekben szenvedő társadalomnak vannak olyan nyugvó pontjai, ahol megszűnik a tagoltság, eloszlik az érzület sokfélesége és beáll a legtökéletesebb harmónia, s ez — a hazaszeretet, lelkesedés a múlt idők alkotó eseményei és azok megteremtői iránt, valamint a jövő nagyságában vetett bizalom.

A nemzet önmagában bírja öröklétének biztosítékát. Az az öntudatos szellem, amely a nemzetet nagy utjában kíséri felemelő módon nyilatkozott meg Nyiregyháza város polgárságának hazafias emlékünnepeiben.

És mindaddig, míg ez így lesz, míg a magyar nemzet dicső géniusza ennyire hatalmában tartandja a sziveket, addig ebben a nemzetben meg lesz a legtökéletesebb egység, amely a nemzet erejében, és ezzel az erővel fenn-tartott államban csúcsosodik ki.

A hazafiúi lelkesedéstől átmelegített ünnepnap azért lesz nevezetes mindenkoron, mert annak a szellemnek egységét és hatékony erejét bizonyította be. Mi pedig, akik a múlt jelenségek nagy tanulságait hivatásunk lefejtési, hálaival és örömmel konstatáljuk ezt.

Örök igazság az, hogy az 1848-ik év vívmányai képezik alapját Magyarország mai állapotának ép úgy, mint jövő fejlődésének. Épen azért a kegyeletes megemlékezés arról a hősi korszakról nemcsak tradíció, amely mereng, hanem elismerés a jelen idők büszke eredménye, s törhetlen hit a jövő reménysége iránt.

Köszönet érte Nyiregyháza város polgárságának, hogy politikai érettségével mélyre hatott az újjászületés periódusának, közérzete a szenvedély erős hullámzását tanítja, midőn a nagy idők azon eseményeinél öröködik, amelyek a messze jövőbe is vetik fényüket.

A „NYIREGYHÁZA” TARCZÁJA.

Budapesti levél.

Ünnepelőadások. 1848. Hadak útja. Aranylakodalm.

Budapest, márczius.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Ismét vagy jobban mondva, még mindig zajos napokat élünk. De milyen más ez a zaj és a farsang vidámsága. — Emez muló örömet okozott a jelen fölött és elrepült a perc nyomában, de magasztos ünnepeink sorát a múlt fölötti öröm okozta. Fülünkben cseng még a táncmulatságok zenéje és pezseg a mulatni vágyó vér, míg szívünkben a lelkesedés, a multért való rajongás és a honszeretet ébrednek.

S ez a kétoldalú hatás úgy megragad, elbódít. Megújulni látjuk a felszáradt előtti időt s a természet ébredésével együtt tett-vágy születik bennünk.

. . . Csakugyan tavasz van már.

*

E sorokat pedig a népszínház ünnepi darabjának, az 1848. Hadak útja-nak friss hatása alatt írom. Még is csak a legmaradandóbbak az ünnepségekből a színházi előadások.

A főpróbát néztem végig, a mikor rendszeren kedélyesebb hangulat uralkodik a színházban. Erzi mindenki, hogy itt kritizálni kell. Azután olyan különös, mikor a színészek

az egész sötét nézőtérnek szavalnak. A páholyok porvédő vászonlepedőkkel vannak elrejtve, lenn a földszinten pedig alig néhány sort tölt meg a meghívott közönség felülönben, kalapban. Az egész színjáték mintha álom volna.

Az első két jelenet alatt a színpadon voltam, de nem kíváncsiom föl többé. — Olyan egészen más a színpad és a színészek — hátulról nézve. Valóban nem jó a művészetnek a konyháját is látni, elveszi az ember étvágyát. Hanem az „élet” nagyon érdekes odafönn, szaladgálás, láрма, csengettyűszó, veszekedés, a diszletek össze-vissza hányva.

Csitt! A függőnyt huzzák.

És a színpad éppen ötven esztendővel lesz fiatalabb.

A Landerer nyomda előtt óriási tömeg áll, kikhez Vasváry Pál tart lelkesítő beszédet. A nép már izgatott hangulatban van s hatalmas lelkesedéssel fogadja Petőfi Sándort, a ki elszavalja Talpra magyar-ját . . . és a nép, az egész színpad vele kiabálja: esküszünk . . . ! Erre a karnak legzebb tagja Petőfihez megy s a nép nevében meg akarja csókolni, Petőfi azonban odaszól neki: várjon még egy kissé, míg a tömeg lecsöndesül.

Azután a nyomdába törnek, hogy kinyomassák a verset. — Mivel azonban az ajtó nehezen nyílt, Vasváry ugyanezest elkezdet veszekedni — persze csak a színpadon hallottuk. — Az ördögbe is! Mért nem nyitják ki ezt az ajtót?!

Mire a függőny még egyszer felgördült, a Duna partján állott a nép s várta Batthyányt és Kossuthot, a kik nem sokára meg is érkeznek. — Óriási eljen riadallal fogadják, Batthyány megáll s körülnéz, minthogy ő (Ferenczy) a főrendező, azt nézte, hogy minden rendben van-e. — Néhány szava után Kossuth kezd beszélni az ifjú-aglóly oly lelkesen, hogy magam is beugrottam az előzők közé. De mikor tele magasztossággal megesküszik neki az ifjuság a szabadság megvédésére, valaki odaszól neki:

— Szirmai, lépjen kissé beljebb, mert megüti a függőny!

Ez már — bosszantott, lementem a nézőtérre.

A darab meseje most kezdődik. Székely gazda házában vagyunk, hová éppen most jutott el a szabadság megszületésének híre. Fia, György hozta, de már a kitört forradalom hírével együtt. — György még az éjjel összegyűjti a falu ifjait az utszéli kereszt körül.

Sötét van. Fönn néhány csillag ragyog és nemsokára a hold is előbukik a hegyek mögül. — Az ifjak mind készek a hazáért harcolni, csak egyedül János nem, mert ellensége Györgynek, a kinek nevéje lett az ő szerelmese. — Fenyegetőleg figyelmezteti Györgyöt, mi lesz majd — ha elmennek — az asszonyokkal?

Erre előjön észrevétlenül a György anyja, görnyedt hátú, ősz asszony és gyávanak neveszi azt, a ki maradni merne s midőn a György santa szolgálja sirva kéri urát, hogy vigye őt is magával — az ifjak egy percig

Közügyek.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Nyiregyháza város képviselőtestülete márczius hó 18-án délután 3 órakor a városháza dísztermében rendes közgyűlést tart. — A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Polgármester bejelentése márczius 15-ikének mikénti megünneplése és a nyiregyházi lelkes nők által a millénium emlékére, a város részére készített zászlónak átadása tárgyában. 2. Jogügyi szakosztályi vélemény a Hatzel Márton-féle alapító level megállapítása tárgyában. 3. Jogügyi és tanácsi előterjesztés a munkaadó és a mezőgazdasági munkásokra vonatkozó törvény életbe lépté folytán egy jegyzői állás szervezése iránt. 4. Az 1897. évi gyámpenz-tári számadások megvizsgálására számvizsgáló bizottság kiküldése. 5. Tanácsi előterjesztés a Nikelszky-féle alapítvány kamatainak két szegény részére leendő megszavazása tárgyában. 6. Iskolaszéki vélemény a helybeli nőegylet által fenntartott női ipariskola részére 200 frt segély megszavazása tárgyában. 7. Tanácsi javaslat Marsalkó Gusztáv ellenőr részére helyettes penztámokként működési idejére a fizetés különbözet megszavazása tárgyában. 8. Tanácsi előterjesztések dr. Vadász Leó és Melhose János községi pótdó adó leírása tárgyában. 9. Tanácsi előterjesztés gróf Desseffy Dénes és társai községi közmunka leírása tárgyában. 10. Tanácsi előterjesztés a volt Sóstó bérlo társulat és Huray László községi pótdó hátrányaira vonatkozólag. 11. Polgármester előterjesztése az ungvári bábaképző tanfolyamra vonatkozólag. 12. Tanácsi előterjesztés az 1891—95. évi községi pótdó egyénekenkénti leszámlolása tárgyában. 13. Tanácsi javaslat az erdő parkírozása tárgyában. 14. Pénzügyi és gazdasági szakosztályi előterjesztés a nagy lak-tanya istállóiban a választó rudak felvasalása és az ezredes által sajátjából fedezett 340 frt kiadás megtérítése tárgyában. — Esetleg más tárgyak.

A szeszgyár és hízaló telep.

Multkor cikkkünk, amelyben Schlichter Gyula honvédhuszár százados urnak egy Nyiregyházián létesítendő szeszgyár és hízalótelep részvénytársaság alakításával való felállítását

sem haboznak tovább. György érzékenyen elbucszik s a toronyban fölhangozó kis harang szava elbucszatja vele távozó társait . . .

A következő képen azt látjuk, hogy Gábor Áron elkészíti az első ágyút, s a székelyek kivívják az első diadalt, mikor is fogolyként hozták elő az ellenségé lett Jánost. György szabadon bocsátja őt.

Aztán a piski hídnál vívott csata jelenete következik. Bem tábornoknak néhány szaván kívül alig halunk beszédet, de oly remek kis harcot és lelkes játékot látunk a színpadon, annyit ágyudörgést és puskaropogást, hogy felelem támad bennünk.

Nem félünk azonban sokáig. — Amint meglátjuk Kúryt olyan fess hadnagyi ruhában, amelyet Tiller Mór és társa csak készítették, mindjárt megnyugsunk. Nem, az ilyen katonát nem lehet lelőni!

A színváltás Szent-Györgyre visz a székelyek köze, ahová Bem tábornok érkezik katonáival annyi dicsően megívott csata után. Ritkán láttam úgy búsloni a színpadon, mint ahogy ez az ősz tábornok, mikor Blaháne és Kúry éneklék, hogy „Bú-ül a lengyel hon állapotján.”

Eddig tehát verőfény, dicsőség övezte a magyarokat, a jelenetek harcot mutattak meg, mely lelkesített s büszkeséggel töltött meg . . . De mikor újra fölgördül a függöny s erdő közepén, nádak között egy pár híres vörössipkást látunk bolyongani, úgy elszorult a szívünk.

. . . A segesvári csata végződik, Petőfi áll a színen megsebesülve, néhány katonával,

czelőző tervével foglalkoztunk, élénk megbeszélés tárgyát képezte az elmúlt napok alatt.

Mint előre is sejtettük, a legelőbben kétkedéssel fogadták a hírt. — Kétkedtek és kétkednek kivethetőségében. Kétkedtek és kétkednek abban, hogy egy ilyen vállalatnak jövője volna Nyiregyházián s főként pedig abban, hogy a részvénytársaság megalkatható volna.

Hát nézzünk a szeme közé egy kissé ennek a két kérdésnek.

Az első kérdés az: van-e, illetve volna-e jövője Nyiregyházián egy nagyobb szabású szeszgyárnak, amely sertés és marhahízalással lenne összekapcsolva?

Konkrét példa nem állván előttünk, természetesen csak az adott viszonyokra alapíthatjuk véleményünket.

Az adott viszonyok pedig azt mutatják, hogy Nyiregyháza egy csaknem kizárólag mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozó vármegye székhelye s egyszersmind egy természetes, mint közlekedési tekintetből központja.

A nyers termények tehát, amelyek a szeszgyár üzemben tartásához szükségesek, igen könnyen szerezhetők be. — A talaj és éghajlati viszonyok azoknak gazdasági előállítására kiválóan alkalmasak. Ezt igazolják egyébiránt a vármegye területén elszórtan, de nagy számmal található és egyesek tulajdonát képező gazdasági szeszgyárak is, amelyek ellenkező esetben fel nem állítottak volna, avagy megélni nem lennének képesek.

Maga a nyiregyházi határ szintén nem kivétel a megye többi határiszéi között.

Ezeknél a vármegye területén meglévő gazdasági szeszgyáraknál azonban a nyiregyháziak már annál is inkább könnyebb volna a helyzete, mert akár a közuti, akár különösen a vasuti összeköttetéseket tekintjük, am azok ezzel szinte össze sem hasonlíthatók. Mióta pedig már a tiszta-polgári vonal is kiépült, azóta meg ismét egy nagy része a vármegyének került közvetlenebb összeköttetésbe a vármegye székhelyével és pedig éppen az a része, amely eddig a gazdasági szeszgyárakat is nélkülözi.

Ha mindezen kedvező körülményeket tekintetbe vesszük, lehetetlen nem arra a

akik lefogják, nehogy a biztos haláiba rohanjon. Ő újra-újra buzdítja társait, hogy haljanak meg a hazáért . . . de erőt vesz rajta már a láz. Vízioi vannak s a szabadságharc néhány kiemelkedő mozzanata jelenik meg előtte. Az országgyűlés képe, midőn Kossuth leborul a nemzet nagysága előtt. A branyisz-kői jégben-hóban vívott ütközet. Damjanichnak Szolnok melletti haza. Komárom vára a hős Klapka tábornokkal. Egymásután látjuk e képeket ügyesen megfestve a szín hátsó falán.

Egyszerre kardsörtetés hangzik s orosz katonák rohantak elő, élőkön Jánosnal.

— Hah! Téged kereslek! — kiáltja György felé, aki Petőfi kíséretében van. — Harcolnak, szaladgálnak összevissza, majd eltűnnek a nádasban, egyedül hagyva a haladókló költőt . . .

— Ott essem el én a harcz mezején! szavalja költeményét Petőfi, a mig a szive dobog. S egy pillanat múlva megszűnik élni. Aztán egy angyal ereszkedik le s magával viszi a holttestet.

De a legszebb mégis a következő kép volt. — Karacsony van, fekete karácsony. Györgynek a neje Eszter várja férjét, aki fogságban van. — Megtudjuk, hogy halálos ellensége, János komisszárus lett és feni gyűlöletének törét György ellen . . . Most kopognak az ajtón, és sánta szolga lopózkodik be, utána pedig György, hogy megláthassa ítélet előtt nejét, aki sikoltozva borul a keblére.

De nem sokáig tart az öröm. János jelenik meg két katonával s követeli, hogy

következtetésre jutunk okmányserű, vagy statisztikai adatok nélkül is, hogy Nyiregyházián az szeszgyárnak igen is jövője van.

De különösen jövője van akkor és úgy, ha sertés és marhahízaló teleppel hozatik kapcsolatba.

Az állattenyésztés eddig is egyik főfoglalkozása volt a vármegye lakosságának. — Nagy hátránya azonban éppen az állattenyésztésnek, hogy biztos piacra csak a már kész, felhízott vágó és szuro jószágok számíthatnak s eddigelő hízalással, exportra szánt hízalással csupán éppen a gazdasági szeszgyárak tulajdonosai foglalkoztak és foglalkoznak.

Magára az állattenyésztő lakosságra volna tehát üdvös hatása egy nagyobb szabású hízaló telep, amelyben biztos vevőre számíthatna, s amely éppen azért, mert a hízalásra szánt jószágot csak Nyiregyháziára kellene szállítani és nem távolabbra, magasabb árt adhatna az eladó tenyésztőknek például a kőbányai kereskedőknek, vagy azoknál a közvetítőknél, akik a kőbányai hízalók számára eszközölt vásárlásoknál még a saját hasznukat is kénytelenek számításba venni.

Hogy a kész, hízott sertés és marha értékesítése szintén nem ütköznék nagy akadályokba, a tekintetben elég a Budapesttel, s Budapest révén a külfölddel való kedvező vasuti összeköttetésekre hivatkozni.

Ami pedig a részvénytársaság megalakításának nehézségeit illeti, e részben elismerjük, hogy heverő, befektetésre váró pénz-bőség ugyan nem uralkodik nálunk, de éppen erre való tekintettel a részvénytársaság akként volna megalakítandó, hogy inkább nagyobb számu, de kisebb nevértékű, például 50 forint részvények bocsáttassanak ki. Ilyen részvényeket jegyezhetnek nem csak a tőkepénzesek, hanem még a kisebb hivatalnokok is, akikre a részvénytársaság éppen ez által megközelíthetővé válván, a vállalat, mint az általános vagyonosodásnak egyik tényezője is fontos szerepet játszanék Nyiregyháza fejlődésében.

Egyébiránt, hogy a vállalat épenséggel nem utópia, annak legelektansabb bizonyítéka az, hogy mint értesülünk, a szeszgyár és hízaló telep felállításának eszméje iránt már a fővárosban is érdeklődnek, s onnan

Györgyöt adják ki, ő látta e házba betérni, (akit azonban felesége kis mellékszobájába rejtett). — János megsúgja Eszternek, hogy csak egy szavába kerül s megmenhethi férjét. Erre az asszony eltávolítja a többi jelenlévőt, s mintha engedne János kéréseinek, a mellékszoba felé inti őt s mikor ez közelébe ér, bedobja az ajtón, oda, ahol György rejtőzik. Egy ordítás . . . és a következő pillanathban György véres késsel rohan ki a szobából.

Érzi, hogy menekülni kell . . . gyilkolt.

A komisszárus két katonája most visszahár és urukat megölte találják. Az egész ház népe odagyűl a szobába.

— Ki tette ezt? — kiáltják a katonák. Ki ölte meg?

És erre elől a szegény sánta szolga, véres késsel a kezében, büszkén verve a mellét:

— En tettem!
— A labjaja alól kihű egy gyűrött vörös sipkát s a fejébe csapja.

— Úgy bánjatok velem, hogy én is piros sapkás voltam!

Csatay Zsófi ül mellettem, akinél többször senki sem neveltette meg a Népszínház közönséget, most ugyancsak tőrülgette a zsemeit, mondván:

— Ejnye no! Hogy megrikatják az embert.

Tulajdonképen a darabnak ezzel vége van. — Egy képen azt látjuk még, miként mesél a fehér hajú György nagyapó unokái-

is érkeztek tudakozódások az eszme felvetőjéhez, Schlichter Gyula urhoz.

Igaz, hogy Budapesten több ember akad, akinél nem csak a vállalkozási szellem van meg, hanem talán a könnyebben mozgósítható tőke is, de ebből még nem következik, hogy budapesti részvényesek állítsák fel a nyiregyházi szeszgyárat és hízaló telepet.

Vagy legalább is nem kívánatos, hogy ez következzen.

Márczius 15.

Szabolcsvármegye közönsége és Nyiregyháza városa az 1848-iki nagy eseményekhez mellő fényvel és kezelettel álltak meg az ötvenéves évfordulói emlékünnepe.

Szabolcsvármegye közönsége márczius 14-én tartott diszközgyűlést a vármegye székházának dísztermében. Nyiregyháza város közönsége márczius 15-ikén tartotta meg közgyűlését, amelyet megelőzőleg és követőleg az iskolák, az egyházak, majd az egész társadalom egy szívet és egy lélekkel áldozott a nagy idők nagy eseményei emlékének.

A lefolyt ünnepekről részletes tudósításunk a következő:

A vármegyei diszközgyűlése.

Márczius 14-ikén délelőtt 10 órára volt összehívva Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsága. A bizottsági tagok lassu gyülekezése miatt a közgyűlés azonban csak 1/2 11 órákor vette kezdetét. Feltűnt az is, hogy a megjelent bizottsági tagok tulnyomó számban a Nyiregyházi lakókból kerültek ki. A vidék aránylag gyéren volt képviselve, aminek oka minden valószínűség szerint az lehetett, hogy e napra, illetve márczius 15-ikére a szocialista mozgalom kitörésétől tartottak megesszerte s ez a védelem tartotta otthon a vidéki bizottsági tagokat.

A gyűlésterem azonban így is teljesen megtelt, a karzatot pedig ezáltal is hölygek foglalták el.

A díszmagyarba öltözött br. *Feilitzsch Berthold* főispán megérkezése után a nyiregyházi városi delegált énekelte el a *Honföld* nagy hatással, melynek elhangzása után elnöklő főispán megemlekezve a közgyűlés

nek 1848-ról. Végül a felhők között Kossuthnak mutatja egy angyal a mai Budapestet.

Verő bizonyára szép sikert fog aratni, hiszen a nagy sikerű „Ezer év” mintájára írta e művet egészen azzal a beosztással, hasonló drámai menettel. Ig-n finom érzékkel válogatta össze a jeleneteket s szépen oldotta meg azt a nehéz feladatot is, hogy érdekes cselekvényt szőjön a történelmi képek keretébe.

Valóban úgy tűnt föl, hogy hazafiatlanságot követ el az, aki elmulasztja megnézni a 48-as idők ezen kis fenyképét.

A Magyar színház is megrendelt egy alkalmi darabot, természetesen a múlt évi Ezer év mintájára, óhajtván, hogy a „cassa” is a Népszínház adta minta szerint alakuljon. De bizony az arany lakadalom messze áll az Ezer évtől (távolság: 950 év.)

Ugy-e szerkesztő ur, ön nem rival rám a pesti megrendelések módjára: „csak rokonszenves kritikát”? (különösen mikor nem is kritikát írok.)

Hiszen ugyanis az igazság eszméjének diadalát publikáljuk . . .

Bizony ennek az arany lakadalomnak nem nagyon örülhet az irodalom.

Nyolcz képből áll a darab, de ez a nyolcz kis felvonás nem is egyeb képnél. A darab pedig a 48-as időknek népszerű kiadása, már t. i. a mennyit ez a néhány kép beszélni tud róla. Mert a színészek beszélnek ugyan egy-egy veset, de cselekvény, tartalom hiányzanak.

Micsoda képtelen igények! Hogy is lehetne három órai előadás alatt a Hymnust, Szóza-

összehívásának előzményeiről s az alkalom jelentőségéről, a gyűlést megnyitotta.

Ekkor *Bory Béla* bizottsági tag emelkedett fel szólásra s mondta el nagy és közvellen hatással a következő egész terjedelmében közölt lelkes ünnepi beszédet:

Méltóságos főispán úr!

Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottságának mélyen tisztelt tagjai!

A magyar népszabadság 50 éves ünnepe! Egy hős nemzet egész történetét tárja fel ezen pár szó és felidőzi a magyar nemzet küzdelemteljes múltját, feleleveníti a szabad eszmék harcainak hazaszeretetről áthatott tevékenységét, felidőzi a szabadságharc vérmézején kivívott dicsőségteljes győzelmét, életre kelti a nemzet legszentebb törekvéseinek vívmányait és felébreszti, mert kell hogy felébressze, továbbra is a nemzetnek kipróbált tetteire.

A magyar történelem lapjain arany betűkkel kell hogy megírva legyenek az 1848-ik évnek korszakalkotásai, dicsőségteljes eseményei.

Egy nemzet, amely annyi küzdelem, annyi elnyomatás után, lethargikus tespedéséből felébred, egy nemzet, amely legszentebb alkotmányos jogait érvényesíteni képes, egy nemzet, amely alkotmányának, szabadságának kivívásáért tehetséget, tetterejét, vagyonát, véréit, életét, önzetlenül a haza oltárára helyezi, azon nemzet méltán érdemes arra, hogy 50 év lezajlása után, azon korszak nagyjainak dicsfénytől körített feledetlen emlékére hirtsük, a hazaszeretnek hervadhatatlan virágait.

1848. márczius 15! Más szavakba öntve: Szabadság, egyenlőség, testvériség!

Egy nagy, egy dicső korszak látománya ez. Látni véljük a szabadság utáni vágy ébredését, halljuk Petőfi „Talpra magyar, hí a haza” költeményének lelkesítő szavait, látjuk a magyar főváros terein a lángelkű ifjúság tömörülését, halljuk a nemzet kívánalmainak 12 pontban összefoglalt evangéliumának kihirdetését, látjuk a mozgalom élén részt venni a honfiumi érzelmektől áthatott hazánk nagy fiait, és hogy a szabadság ébredésének első napja méltó befejezést nyerjen, a lelkesült tömeg

tot, Kossuth nótát Marseilleset énekelni, a Talpra magyart szavain, állítólag ezer föl-tényt előlőni, körmagyart táncolni, a függőnyt kétszer lebecsátani és és még valami cselekvényt kívánni?!

Elég annyi, hogy Koltay altábornagy unokája kérésére elmeséli 50 esztendei házasságuk történetét. A mint a mesébe kezd, mely az 1848. évi márczius 15. ével kezdődik, fátlyollgúnyóknak ereszkednek le s a következő képen a rögmúlt történet kezdődik a szemünk előtt. Ez a kép Tácsics ki-szabadtásának eléggé sikerült illusztrációja. Koltay a császári hadnagy ellenszögül a tömegnek néhány szál legényből álló őrségével, de mennyasszonyának Katalinnak hazafiasságtól lelkes szavaira, engednie kell. Mikor újra fölhúzzák a függőnyt, már ók férj és feleség.

Ekképen lép föl Kossuth. Természetesen óriási taps fogadja.

Bemegy az ülés terembe, a hol a rendek már várakoznak rá s a mely függőny-nyel van a szinpad szobától elválasztva s elmondja híres beszédét: „leborulok a nemzet nagysága előtt”. Mi csak a beszéd elejét és végét halljuk.

Ezután egy táborozási jelenet következik, melyben Komáromy Mariska gyönyörű szípen énekel egy magyar dalt, a végén pedig két pár körmagyart táncol.

A piski hídnál vívott esata bemutatása azért volt érdekes, mert gyönyörű tünetésre szolgáltatót okot. A mint a függőny legördült a közönség a jelen lévő agg honvédek felé fordult s óriási tappsal és éljenzessel ünnepelte őket. A honvédek könnyezve baj-

átvonul Budára, Tácsics Mihály államfolytot kiszabadítja és diadal utat rendez neki. A magyar nemzet történetében ezen feledhetetlen nap volt alapvetője a saját szabadság, polgári és vallási egyenlőség, közleheriviseles, örökváltás, honvedelmi rendszer, felelős miniszterium és annyi nagy és dicső alkotásoknak.

Feltámadni látjuk a nagyok között is a legnagyobbat: Kossuth Lajost, a lángelkű szónokot, a magyar szabadság apostolát, a nemzet atyját, a nép felszabadítóját. Sorakoznak és vetelkednek a hazafiságban Deák Ferencz, Andrássy Gyula, Batthyányi Lajos és Kázmér, Beöthy Odón, Csányi László, Nyáry Pál, Mészáros Lázár, Szentkirályi Mór, Vukovics Sebő, Wenckheim Béla, Beniczky Lajos, de ki tudná felsorolni nemzetünknek mind-megannyi hallhatatlan jeleseit.

És a midőn az 1848-iki törvények által új alpra helyezett magyar állam megvédéséről gondoskodni kell, a nemzet áldozatkész-sége határtalan. A honvédség, mintha a föld-ből nőne ki, úgy teremnek a harcoshok phalanxjai, anya küldi a fiát, nő a férjét, honleány a jegyesét a haza védelmére, minden tiszt születelt hadvözer, minden közlegény bornyujában hordja tisztí bojtyját. — Látjuk Klapka hadtestét Kápolmánál, Tápó-Bieskénél győzelemre jutni, Damjanics és Vécsey diadalát Szolnokon, látjuk Bemét, a szeretett Bem apót Erdélyben a piski, szebeni, brassói csatákban tündökölőni, Guiont a branyicskói szorosnál, látjuk Gáspár Andrást a hatvani és iszegi győzelmeken, Arad, Buda, Déva bevételeit, a komáromi, nagysarlói diadalokat, látjuk a vörös sápkások rettenhetlen két zászlóalját mindenütt halálmegevetéssel küzdeni, kikről Klapka is iratában akként emlékezik, hogy a vörös sápkások öt-hatod része világségét vérvél pecsételte meg és látjuk a nyelven hősokekt mind, szemökben a lelkesültsg lángjával, szívökben a hazaszeretlet kiolthatatlan tüzevel, feledve csendes tűzhelyet, feledve gondos anyát, feledve szerető nőt, feledve mindent, de mindent, csak azt nem, hogy a hazáért, a szabadságért küzdenek és jelszavuk: előre!

Nagynak, ó végtelen nagynak kellett lenni azon hazaszeretetek, mely a nemzet minden egyes fiában, most ötven éve megnyilatko-

longtak. A dicső múlttal való házasságuk csakugyan aranylakadalmát ülte . . .

A következő képekben Budavár ostromát, egy pár orosz tisztet s a mehádiai szoros védelmét láttuk. Mindenütt Koltay a hős és mindenütt oldala mellett a neje.

Az a sok taps, éljenzés, mely szombat este a Magyar színházban elhangzott a népszere alakoknak s a magyar katona hősiességének, de nem a szerzőknek szól. Nagy volt a lelkesedés és nagy volt a hatás, de ezt a történelem csinálta. Hiszen most csak a Talpra magyart kell hallanunk s az emlékezés mar lángra gyujt minden érző szívet.

Mint a hogy nehéz lett volna valóban jó alkalmi darabot írni, ugy másrésztől nem buktattott meg az aranylakadalom tárgyánál fogva.

És ne jöjjön extázisba egy gyöngye ideg-zetű pesti ember mikor egész előadás alatt csak egy durrogó a fegyverek és bombák?

A lóporfüst erősen ingerel az éljenzésre! Már pedig az előadás fele alatt oly füst volt a színházban, hogy kávéházban képzelhetük magunkat, daczára annak, hogy kávéház és csatater küssé messze áll fogalmak.

Ugy-e nem kívánsi az ifjúság, egyesületek, polgárok száakra menő szónoklataira? Hiszen ünnepelnek otthon is. Ha nem hallják is Jókait a Múzeum lépcsőiről beszélni és nem látják, miként hordozza vállain Madarasz az egyetlen ifjúság, — de ép oly lelkesedést éreznek e napok alatt, mint mi. És ez a fő!

zott. Nem volt előttök semmi gát, semmi akadály midőn a szabadságért küzdöttek, nyíltan hirdessék magasztos eszméiket, bátran szállottak a legdulóbb csatak zájába, martírként vértették el Arad Golgotáján és még a halálban is megüvegesedett szemekkel, szerdes ajakkal csak azt lehették: „éljen a hazánk!”

Azaldott legyen emlékek, kik példát mutatnak nekünk, miként kell apánk vérével áztatott hazánkat szeretnünk, áldott legyen emlékek, kik példát mutattak nekünk, miként kell alkotmányunk-, szabadságunk-, s szentesített intézményeinket csüggeni, áldott legyen dicső emlékek, kik példát mutattak nekünk, hogy közös akaratral, közös erővel, egyetértéssel elérhetjük azt, amit mindegyikünk szívében zártan imáiba foglal, amit 1848. márczius 15. megtestesített a szt. háromság eme szavaival: Szabadság, egyenlőség, testvériség!

És mégis honfiai hálánk és kegyeletünk kifejezését — Bajza legméltóbban ékként örökíti meg:

Szabadság, te szép égi lény,
Érted vértettünk!
Vértettek és elhaltak ök,
De gyűzedelmesen;
Tetők sugára át ragyog
Időn, énevezeten

Mélyen tisztelt törv.-hat. bizottság!

Igy volt ez 50 év előtt! — Azt mondják az idők változnak és abban az emberek. — De nem így van, nem szabad, hogy így legyen egy nemzet életében, amely nemzet egy ezredév alatt hazafiságának, életképességének, hazaszeretetének annyiszor jelét mutatta. — Ma is küzdünk alkotmányunk, szabadságunk védbástyáit fentartani, — ma is védjük nemzetünknek szentesített jogait, — de békés, törvényes, alkotmányos eszközökkel vivjuk a csatát; és hogy ezen csatában a nyertes a nemzet legyen, biztosíték egyfelől a legalkotmányosabb király, de biztosíték másfelől a magyar nemzet fiaiban fektetett hitünk, reményünk is.

A felugró éljen-vihar lecsilapultával dr. *Mezős Béla*, a nagykövöl kerület országgy. képviselője állott fel s lelkes hangon emlékeztet meg a negyvennyolcadiki nemzeti vívmányokkal kapcsolatban a nemzet és koronás királyát, első *Ferencz József* ő felsége közötti egyetértésről, egy ő felségéhez intézendő felirati javaslatot terjesztett elő és ajánlott elfogadására.

Ezután a *Somogyi Gyula* indítványára az ünnepi szónoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés és elhatározta, hogy a beszéd az ülés jegyzőkönyvébe egész terjedelmében felveendő.

A gyűlés ezzel véget ért, s a közönség a dalegylet által előadott „Bilincs” hangjának hatása alatt emelkedett hangulathatn osztott szét.

Márczius 15-én.

A többi ünnepségek márczius 15-én folytak le. Ünnepra ébredt e nap reggelén a város. A házak lobogódiszt öltöttek, a kereskedők üzleteik kirakatait díszítették fel és ünnepi ruhát öltött a város apraja-nagyja.

Reggel 8 órakor a zóldségtérről mozsárlóvések jeleztek az ünnepségek kezdetét. — Időrend szerint az iskolák voltak az elsők

A főgimnáziumban.

Főgimnáziumunk is kivette részét a márczius 15-iki ünnepségből, a mely kétszeresen érdekes az ifjuságra nézve az által, hogy e napon adják ki a „Kossuth Lajos-alapítvány” kamatait annak a VIII. osztályu tanulóknak, a ki a magyar történelemben való kiváló jártassággal az ily alkalomra kitűzött pályafeladat kidolgozásával tesz tanulmányoságot.

Az idén a pályázóknak ama *tanulmányokat* kellett pályamunkájukban kifejezni, melyek *hazánk utolsó ötven évi történetéből* meríthetők. A kitűzött határidőn belül két pályamunka érkezett be, melyeket a bíráló tanártestület egyenlő értékeknek minősítvén; az alapító oklevél idevágó pontja értelmében az 50

frtos pályadíjat *Vietórisz István* VIII. osztályu tanulóknak ítélte oda a főgimnázium kormányzó tanácsa; a másik pályamunka szerzőjének, *Deák István* VIII. osztályu tanulóknak pedig dicséretes szorgalomról tanusodó dolgozatáért 25 korona jutalmat szavazott meg.

A tanártestület által *szónoki beszédre* kitűzött pályázatban öten vettek részt; az első díjat (10 frtos arany) ilt is *Vietórisz István* nyerte meg, a másodikat (5 frtos arany) *Baruch Ernő* VII. osztályu tanuló vitte el.

A „Bessenyei-kör” ódapályázatára egy munka érkezett be, mely az egy aranyból álló pályadíjra érdemesnek ítéltvén, kiadott a jutalom a sokoldalú szerzőnek, a háromszoros diadal nyertesének: *Vietórisz Istvánnak*.

A pályázatok eredményével ékként beszámolvá, magáról az ünnepély lefolyásáról a következő tudósítást közöljük:

A főgimnáziumi énekkar megnyitó énekének elhangzása után *Vietórisz István* mondta el pályanyertes beszédét, valamint *Oláh Lajos* „Talpra magyar” szavata, mely tet-szében részesült. Azután dr. *Vietórisz József* főgimnáziumi tanár olvasta fel a „Kossuth Lajos alapítvány” kamataiért pályázó munkákról szóló jelentést, melynek kapcsán *Benes László* polgármester, a kormányzó tanács képviselőlemben buzdító szavakat intézve a pályamunkák szerzőihez és adta ki a részükre ítélt jutalomdíjakat. *Martinyi József* igazgató pedig a szónoki beszédre és ódára kitűzött pályázat nyertesit örvezdettette meg a pályadíjakkal.

Ennek megtörténtével még *Vietórisz István* pályanyertes ódáját szavalta el, méltó tapokat aratva, mire az énekkar a „Talpra magyar” elénekésével fejezte be a szép ünnepélyt.

A többi iskolákban.

A *községi polgári leányiskolában* az iskolai növendékekből alakult dalkör hazafias éneke nyitotta meg az ünnepélyt. Ezután hazafias költemények szavalása következett. A *Kovács Teréz* és *Kertész Ilona* szavatai után *Imre Emma* mondta el a nap jelentőségét tárgyaló ügyes emlékbeszédét. Majd a *Czinczár Blanka* szavata után *Járny Etelka* olvasta fel *Petőfiről* írott dolgozatát, s a *Lefkovics Julia* szavallata után a dalkör hazafias énekével ért véget a nép ünnepély, a mely újabb dicsőségére válik az iskolának.

A *központi ág. ev. népiskolában* a Hymnus elénekésével vette kezdetét az ünnepély, melynek elhangzása után *Geduly Henrik* lelkész tartott megnyitó beszédet. Utána *Pásztor István* igazgató tanító olvasta fel a márczius 15-iki eseményekről írott tanulmányát, amely után az apró honfiak és honleányok meglepően bátor hazafias szavallatai következtek. Végül *Bogár Lajos* iskolászeki elnök intézett hazafiságra buzdító beszédet a tanulókhöz, amely után azok a *Szózatot* énekeltek el.

A *róm. kath. iskolában* *Verzár István* esperes-plebánus nyitotta meg az ünnepélyt, amelyen a növendékek hazafias szavallatain kívül *Görgei István* tanító emlék beszéde tette emlékeztetéssé az ünnepélyt a növendékek előtt. A kis lelkes szavalkó között nagy feltűnést keltett *Ferlicska Gyula* és *Milótay Boriska* értelmes és bátor fellépése.

Az *ev. ref. iskolában* a hazafias énekek és szavallatokon, valamint a *Horeáth István* igazgató tanító emlékbeszédén kívül a *Bán Lajos* kántor tanító fáradozásának az érdeme az ünnepély kiváló sikere.

A *görög kath. iskolában* szinten hazafias énekek és szavallatok töltötték be az ünnepély programját, amelyet a *Rácz Viktor* segédlelkész, továbbá a *Korpos Mihály* és *Korpos Gizella* beszédei egészítették ki.

Az *izraelita elemi iskolában* is hazafias énekek és szavallatok közben folyt le az ünnepély, amelynek alkalmából *Fried Ármán* és *Bónis Menyhért* tartottak buzdító beszédeket a növendékekhez.

A templomokban.

Délelőtt 10 órakor újabb mozsárlóvések közepette megszólaltak az összes tornyok harangjai, az Istentiszteletek kezdetét jelezve. Epen ezért, mert az összes templomokban egyszerre vették kezdetüket az Isten-tiszteletek, a hatóságok mindenikben külön-külön képviseltették magukat.

Az *ág. evang. templomban* *Bartholomaeides János* tb. főesperes tartott hazafias szónoklatot; a *róm. kath. templomban* *Verzár István* esperes-plebánus, a *gör. kath. templomban* *Fekete István* főesperes végezték az egyházi szertartásokat. Az ev. ref. templomban a ref. dalkör hazafias énekszámai között dr. *Bartók Jenő* lelkész mondott imát. — Az *izr. statuspao* templomban főként az énekar gyönyörű éneke volt mely hatással a nagyszámu közönségre. Itt *Friedmann Károly* főrabbi mondott héber-nyelven imát a hazáért és a királyért. Ünnepi Istentisztelet tartott az *izr. orthodox* hitközség is.

A képviselőtestületben.

Nyiregyháza város képviselőtestülete délelőtt tartotta meg ünnepi diszközgyűlését a városháza nagytermében, amely zsűfólaság meglét a képviselőtestület tagjaival és érdeklődőkkel.

Bevezetésül a városi dalegylet a „Hymnus”-t énekelte el, melynek elhangzása után *Benes László* polgármester lendületes szavakkal emlékeztetvén meg gyűlés kiváló jelentőségéről, az ülést megnyitotta.

Ekkor dr. *Ferlicska Kálmán*, a város orsz. képviselője emelkedett fel szólásra és mondta el — feszült figyelemmel hallgatott, gondolatokban gazdag alkalmi beszédét.

A gyakori tetszészajjal meg-megszakított beszéd elhangzása után, *Benes László* polgármester bejelentette, hogy *Geduly Henrik* képviselőtestületi tag indítványt adott be a képviselőtestülethez, amelyet *Májerszky Béla* főjegyző fel is olvasott, az indítványozó pedig hosszabb szép beszéd kíséretében elfogadásra ajánlotta; s a képviselőtestület egyhangulag elfogadván, elhatározta, hogy *Ófelségének* és *Kossuth Lajos*-nak arcképeit a gyűlésterem számára megfestetik.

Miután még a *Bartholomaeides János* indítványára az ünnepi szónoknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, a dalegylet által elénekelt „Bilincs” című karének elhangzása után a gyűlés szétoszlott.

A délutáni ünnep.

A tulajdonképeni társadalmi ünnep délután folyt le a városháza előtti tágas térségen. Még az időjárás is kedvezett ezáltal a márcz. 15-ike megünneplésének. Egész nap derült napfényes idő volt, amelyet csak este felé zavart meg egy kissé hűvös tavaszi szel és némi borulat.

Fel is használta a kedvező alkalmat Nyiregyháza város hazafias és lelkesedni tudó lakossága. — Igazán ezrével özönlött a városház-terre, köztük különböző testületek saját lobogóik alatt, úgy hogy a jelenvolt közönség száma bizvást tehető öt—hatezerre.

A városháza kapu-bejárata előtt emelvény volt felállítva a főgimnázium dalkörével megerősített városi dalegylet számára.

Ezen az emelvényen történt meg a nyiregyházi nők által a város részére készített diszlobogó átadása is.

Három órakor vette kezdetét az ünnepély. Az addig a *Bencey Gyula* zenekarának hazafias nótái mellett gyűlekező és nyüzgő sokaságban egyszerre templomi csend lett, mikor az egyesített dalegyletek *Kölcsy „Hymnus”-at* énekelni kezdték.

Annak elhangzása után *Büthy Barnáné* urnő lépett az emelvényre a gazdag aranyhimmessel ékes, meléhez fehér selyem lobogóhoz, s a következő lendülettel előadott beszéddel adta azt át a város képviselőlemben *Benes László* polgármesternek;

Tekintetes Polgármester ur!

Az ezer év emlékére. — A nyiregyházi nők! E felirat van himezve ragyogó arany betűkkel e város zászlóján, mert — 1896-ban a nyiregyházi nők elhatározták hogy ez év emlékére egy dísz zászlót adnak Nyiregyháza városának.

E lobogó elkészült s ma e nagy napon nekem jutott a szerencse, hogy ezen emléket a nemes városnak átadhassam azon kéressel: őrizték azt meg hiven s fogadják tőlünk szívesen, kérve a mindenható Istent: áldja meg városunkat.

A midőn ezen zászlót a tekintetes Polgármester urnak megzolgált végett átadom teszem azt zászlónk jelmondatával:

Légy hű multadhoz!

Küzdj a jövőért!

Bencs László polgármester messze hangzó hangon köszöntö meg a nyiregyházi hazafias nők értékes ajándékát, amelyet aztán felvittek a városháza erkélyére, mialatt a da-
legylet a *Talpra magyar!* énekelte.

Ezután tartotta meg dr. *Bartók Jenő* ev. ref. lelkész ugyancsak a városháza erkélyéről hatalmas, messze halló hangon igazán lendületes és eszmedus beszédét, melynek minden szavát áhitattal hallgatta a rengeteg közönség, ismételté harsány eljenzéssel és tapsviharral jutalmazva a korra ifjú, de képzettségben öreg kedvelt szónokot.

Még el sem csöndesedett a beszéd utolsó szavain fellekesült hallgatóság tetszés zaja, dr. *Victoriss József* az ág. ev. főgimnasiunai költői lelkületű tanárja lépett ki az emelvényre s szavalta el messze esengő hangon ez alkalomra írott következő alkalmi ódáját.

Hadd zenjen a dal kivevőtt diadalt,

Hadd zenjen az haláimát,

Harsogja örömmámorban a dalt

Minden magyar a hon becéz-s völgyein át!

Egy gondolat egjen az ifju kebelben,

Egy vágy, mely az agy ajkán epedez;

Ünnepre süssünk távolba-közéiben:

Ó mert a szabadság ünnepe ez!

Mi vagy te csodás halalom, te derűs ég,

Mi vagy te szabadság, mi vagy mienkünk,

Hogy véled a fájdalom is gyönyörűség,

Hogy nélkülöd boldogok nem lehetünk!?

Megdobban alattad a föld, a nyitott sir,

Megmozdul a kar, fellángol az agy,

Megadobban a szív s örömebe zokog, sir . . .

Lelkünknek imádatos istene vagy!

. . . *Egy volt u magyar, diadalmas, erős,*

Ajkan a mikor szent esküje szólt,

Nagy volt a magyar, mindegyike hős,

Mikor ágyudraj kísérte a szót.

Küzdött, le-leoskadt a Gólgota utján,

Vérróza fakadt nagy teteteinél,

S a végtelen átnak felére se jutván

Meghalt — de az eszme a sírban is él! !

Nézd, nézd, hogyan int lantjával a dalmok:

Lelket az eszme, a gondolat ad!

Nézd, nézd, hogyan int kardjával a bojnok:

Gyáva az, a ki megadja magát!

Mily büszke, dicső faj, mily drága, nemes vér,

Mily szent a kibontott zászló az ige:

Egy légyen a hon s minden fia testvér,

S még a pokol sem döntheti le!

Nem döntheti semmi le már a magasból,

Ott áll a szobor fenn a hegy tetején,

Nem veszt soha többet a fényugarakból:

Oltárain áldoz az ifju, a vén.

Fölkelt a nap és im eloszlik az éjjel,

Mezsúnt az egeztározó zivatár,

Bekében a német, vagy eszembe veszelylel

Munkálni, haladni, győzni akar!

Előre hát! s ki az ádozt igérted,

Álj meg, ragyogó fény, lellem előtt:

Áldd meg, kik a harcban elesettek érted,

S adj ezután is a harcra erőt!

Fölszárad alatt ha letűnt ama rabtság:

Fent szálljon a lélek, feszüljön a kar,

Méveljen örökre csodát a szabadság,

Hadd tudj a világ, mi a Talpra magyar! !

Az ünnepélyt végül a da-
legyletek rekesztették be a Szózat eléneklésével *Santroch Alajos* karmester vezetésé alatt, kinek a két napi ünnepségek sikerében kiváló rész jutott.

A közönség csak lassan oszladozott széjjel, gyönyörködve a városháza kivilágításának még folyamatban volt munkálataiban.

A kivilágítás.

Alig kezdett sötétedni, a város lakossága az utcákra tödült, hogy a kivilágítás hatásos látványában gyönyörködjék. Egyesek már korábban meggyújtottak ablakaikat és kirkakataikban gyertyáikat és mécseseiket, a tulajdonképeni kivilágítás azonban csak 7 órakor vette kezdetét amit ismét mozsárlövések jeleztek.

Ekkor kezdtek felgyújtani e vármegyeháza ablakaiban elkészített gyertyákat s a városházán el elyezett mécsesek is.

Ez a két legnagyobb közéületünk volt legpazarabbul kivilágítva.

A hatalmas vármegyeháza temérdek ablakában két, sőt a nagyerem ablakában három sorjával égtek a gyertyák, míg az erkélyek párkányzata mécsesekkel volt berakva.

A városháza kivilágításával a mérnöki hivatal valósággal remekelt. A hivatalos szobák ablakaiban gyertyák égtek. A nagyerem ablakainak, valamint a kapubejárói boltozatainak körvonalai mécsesekkel volt körül rakva. Egész sor mécses égett az emeletet a földszinttől elválasztó, valamint a felső párkányzatot is. Ezeket kívül a nagyerem ablakai körül egyben a város, egyben pedig az ország czimere volt kivilágítva s az erkély közepén egy óriási transzparen, amely az aradi szabadság-szobor egyik alakját az ébredő szabadságot ábrázolta készítőjének: *Vass József* segédmérnöknek nem kevés dicsőségre. Igazán kár, hogy a felkerekedett erős szél a meggyújtott mécsesek közül számosat idő előtt eloltotta.

Szépén ki voltak világítva a polgári leányiskola, és a központi népiskola ablakai is, a magánosok pedig, kiki tehetsége szerint igyekezett hozzájárulni ahhoz, hogy kivége részét a közörszében.

Este 11, 8 óra tájban az iparos ifjuság fátylós menettel járta be a város főutcait.

A közvacsora.

Este 8 órakor 200 terítékű közvacsora fejezte be az ünnep napot a Korona szaloda táncztermében.

Az első felköszöntőt *Bencs László* mondotta a királyra, utána *Somogyi Gyula* kir. közigazgató a nap jelentőségét eszette, *Majerszky Béla* főjegyző, megemlékezvén a nap folyamán végbement zászló átadásról, a nyiregyházi nőket élte, dr. *Josa András* vármegyei főorvos *Kossuth Lajos* emlékére üritette poharat. *Dömötör György* róm. kath. segéd lelkész az életben lévő agghonvédekre, *Halasi János* pedig a délutáni ünnepély két főszereplőjére; dr. *Bartók Jenő* és dr. *Victoriss József* mondott poharköszöntőt, melynek elhangzása után a közönség nem nyugodott addig míg *Victoriss Józseffel* ismét el nem szavaltatta ódáját.

A közönség a vacsora végzetével a teremben csak hamar türelmetlené váló füst miatt 10 óra után oszladozni kezdett.

Hirek.

— **Bartholomaeidesz János ünneplése.** A nyiregyházi ág. evang. egyház agglékipásztort: a közszereletben és nagy tiszteltetben álló Bartholomaeidesz János t. főesperest a király legkedvesebb elhatározása a Ferencz József rend lovag keresztjével tüntette ki. A vállás és közköztudásügyi miniszter a 62. éven keresztült lankadatlan buzgalommal folytatott papi és közéleti munkálkölésival kiérdemelt kitüntetési jelvény átadásával Br. *Feilitzsch Berthold* főispánt, bizta meg, ki e megbízatásának tegnap délelőtt 10 órakor tett el-

get. Az ág. evang. központi népiskola tágas díszterme színültig megtelt a kitüntetett szeretett lelkész tisztelőivel. Br. *Feilitzsch Berthold* főispán elismerő beszéd kíséretében nyújtotta át a Ferencz József rend lovagkeresztjét a meghatott főesperesnek, aki hosszú, érdekes remniszcenciákkal fűszerezett beszédben fejezte ki hűségés alattvalói háláját és mélységes köszönetét a kegyes király legmagasabb elhatározásáért. Az összegyűlt közönség szívből fakadó üdvíradalma közepette tüzte fel a főispán az érdem rendet a meghatott lelkész keblére. Üdvözlő beszédekkel emelték az ünnepély fényét *Majerszky Béla* egyház-felügyelő, *Verzár István* kath. főesperes, *Bartók Jenő* reform. lelkész, *Dömötör György* róm. kath. hittanár, *Haas Mór Geduly Henrik*, *Bogár Lajos*, *Materny Lajos* főesperes stb. Az ünnepély végével felhangzó lelkes eljenzés tett taubbizonvságot hogy Felsőg böles elhatározása Nyiregyháza város közvéleményével mennyire harmónikus. hogy ez a közvélemény mennyire elismeri a kitüntetett lelkész hervadhatlan érdemeit. Délután 1 1/2 órakor bankett volt, amelyre a kitüntetett agglékipásztor közéletünk színe javát egyesítette. Ott láttuk: br. *Feilitzsch Berthold* főispánt, *Megyeri Géza* kuriai bíró, törvényszéki elnököt, *Lizár Kálmán* kir. főjegyző helyettesét, *Popp György* kir. tanácsos, pénzügyigazgatót, *Bencs László* polgármestert, *Majerszky Béla* egyházfelügyelőt, *Mann József* dohányfelügyelőt, *Martinyi József* főzimmáziumi igazgatót, *Verzár István* róm. kath. fő-sperest, *Bartók Jenő* ev. ref. lelkész, dr. *Ferlicska Kálmán* országgyűlési képviselőt, *Geduly Henrik* ág. evang. lelkész, *Somogyi Gyula* kir. közigazgató, *Materny Lajos* debreczeni lelkész főesperest, *Bartholomaeidesz László* és *Bartholomaeidesz Gyula* ág. ev. lelkészeket, *Borbély Sándor* ev. reform. főgondnokot, s ezeken kívül közéletünk számos kitűnőségét. A rendkívül kedélyes bankett az ág. ev. központi népiskola dísztermében folyt le. A háziasszonyok *Bisthy Barnabé*. *Pászár Istránné* és *Geduly Henrikné* urnók voltak, kedves segítségül pedig özv. *Bertalan Kálmánné*, *Básthy Berta*, *Benes Etelka*, *Kovács Irén*, *Majerszky Nellé*, *Maurer Irénke* kisasszonyok szolgáltak. A fényes lakoma harmadik fogásánál fellélt a dekarolt lelképásztor, s szép szavak kíséretében élte a legbősebb és legalkotmányosabb királyt felsége nevével együtt. Folytatólag élte a tevékeny és közszereletben álló főispánt, s aztán a vendégeit. — *Bogár Lajos* iskolászei felügyelő Bartholomaeidesz Jánosra üritette poharat érdekes toasztban. Br. *Feilitzsch Berthold*, dr. *Bartók Jenő*, *Martinyi József*, dr. *Josa András*, *Bencs László* hatalmas eljének között szintén a kitüntetett lelképásztor egészségéért ittak. Szébbnél-szebb felköszöntőikkel gyönyörködtek a bankett résztvevői: *Dömötör György* (a jelenlevő helyekre), *Martinyi József*, *Somogyi Gyula*, dr. *Ferlicska Kálmán*, *Majerszky Béla*, dr. *Josa András*, *Materny Lajos*, *Bartholomaeidesz László*, *Popp György*, *Pászár István*, dr. *Prok Gyula*, stb. stb. A kedélyes ebéd a késő délutáni órákban ért véget.

— **Esperességi közgyűlés.** Az ujonnan alakult tiszavideki ág. ev. egyházmegye első érdemleges közgyűlését e hó 30-án tartja meg Nyiregyháza, a központi népiskola dísztermében, dr. *Meskö László* egyházmegyei felügyelő és *Materny Lajos* debreczeni lelkész főesperes elnöklelte azt. Egyik nevezetes tárgya lesz az esperességi közgyűlésnek az április 14- és 15-ik napján Miskolczon tartandó egyházkerületi rendkívüli közgyűlésre a küldöttek megválasztása. Elő fog körülni az esperességi gyűlésen a kongrua ügy is, amelynek a kormány által kontemplált rendezési módja ellen tudvalevőleg az ág. ev. egyház erős ellentállást fejt ki. A mi-közei egyházkerületi gyűlésen fogják megtartani n. h. Péchy Tamás egyházkerületi felügyelő elnökünpét és elnökölvé a szavazást a halálával megüresedett egyházkerületi felügyelői állás betöltésére.

— **Jótekonyság.** *Baruch Arnold*, ki már annyiszor adta fényes tanujelét emberbaráti gondolkodásának és alkotókészségének, a márczius 15-iki évforduló alkalmából 2 zsák lisztet, 3 zsák burgonyát és 1 zsák paszulyt küldött a polgármesterhez, a szűkölködők közt való kiosztás céljából. Nemes tette önmagában hordozza dícséretét.

— **Szabolcsvármegye közséگی és körjegyző** egylete márczius hó 19-én délelőtt 10 órakor, Nyiregyházán, a vármegyeháza kistermében, — az alábbi tárgysorozattal — rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: Egyleti pénztárnok 1897. évi számadásának felülbíralása s a felmentvény megadására. — Felfolyamodás a közséگی előjárók érdekében: a kényszerbehajtások alóli felmentés tárgyában. A jegyzők álláspontjának megvitatása. — A vármegye területén fellépett kommunista mozgalommal szemben. Egyéb, netalán — törvényes időn belül — beajlott indítványok tárgyalása.

— **A Búd-szent-mihályi gyilkosság.** A *Dombrádi Zsuzsanna* titokzatos halála fölköztáti ismét a nyiregyházi kir. törvénykezést három napon keresztül. Az eset részleteiben bizonyára ismeretes olvasóink előtt. A Tisza vizéből megcsönkítva, erőszakos halállal kimultan fogták ki kicsiny gyermekével együtt a szerencsétlen asszonyt. — A gyilkosság gyanúja Schwarz Adolf búd-szt.-mihályi szabómesterre irányult, aki szeretője volt Dombrádi Zsuzsának 2 éven keresztül, s aki Búd-Szent-Mihályról való elhúzózásának utolsó perceiben is együtt volt vele. Megerősítette a gyanút az, hogy az eltűnés és a gyilkosság bekövetkezése után három level érkezett Ó-Budáról és Bécsből, amelyek Dombrádi Zsuzsanna nevében irattak, s amelyek az összetett bizonyítékokkal Schwarz Adolf kezeirésának tulajdonították. A szenzációs bűnesetben a mult évi december hónapban megtartott végtárgyalás eredményel befejezhető nem volt, mert úgy a vád, mint a védelem pótvizsgálat megtartását indítványozta. A lefolytatott pótló vizsgálat után az ügy visszakerülvén a törvényszékhez, a folytatolagos végtárgyalás e hó 14-dikére tüzetelt ki. Az első napot egészben a mult tárgyalás hosszú jegyzőkönyvének felolvasása foglalta el. Másnap, vagyis kedden vette kezdetét a folytatolagos tanuhalgatás, s a vádlott kihallgatása. A nagy előkészülettel és körültekintéssel vezetett végtárgyalás azonban nem hozott több világosságot a titokzatos ügyben s azt a benső meggyőződést keltette, hogy a bizonyítékok elegendenek a vád megerősítéséhez, bár egyeseken kizártak látszik, hogy a gyilkosságot más, mint a vádlott Schwarz elkövethette. — A vádat kedden 4 órakor *Hrabovszky Aurél* kir. alügyész terjesztette elő. Összetett bizonyítékok ügyes és szakavatott csoportosításával tette plausibilissá, hogy a gyilkosságot Schwarz Adolf követte el. Ennek folyamánként kérte őt két rendbeli gyilkosság és egy rendbeli sikksasztás büntetlétben bűnösnek kimondani. Dr. *Kardos Samu* védő csak tegnap reggel terjeszthette elő védő beszédét. Hosszan és részletesen bizonyítottá védezőnek büntetlenséget. — Hivatkozik arra, hogy az igaz büntetés felfedezhető nem volt ugyan, de az kétségtelen, hogy Schwarz a gyilkosság elkövetésének idején másutt volt, mint ahol a végzetes drámának a következmények szerint lefolytania kellett. Beszéde 3 órát vett igénybe. — A kir. törvényszék ítéletét délután 5 órakor hirdette ki, s Schwarz Adolf vádlottat az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól a bizonyítékok hiányában felmentette. A vádlott az ítéletben megnyugodott, míg a vád képviselője az ellen felebbezést jelentett be.

— **Gyászrovat.** Következő gyászjelentést veltük: Csajkos Amália öz. Rác Ferencné, Csajkos Borbála, öz. Szikszay Györgyné, Major Erzsébet férj. Tar Lajosné és Major Ferenc a maguk és a számos rokonság nevében igaz fájó szívvel tudatják, szeretett test-

vérüknek nagy-várad *Csajkos Miklósnak*, thassi ev. ref. egyház 25 évig volt főgondnokának, szabolcsvármegyei bizottsági tagnak, folyó évi márczius hó 12-én 60 éves korában hosszú szenvedés után történt gyászos halálát. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi márczius 14-én délután 4 órakor fognak a thassi ev. ref. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke lengjen porai felett.

— **Tűz.** Nagy-Kállóban a *Szemetz*-féle gőzmalom tegnapelőtt, márczius hó 15-ikén eddig ismeretlen okból tüzet fogott s leégett. A tüzet sokan a szocialisták bosszumuvenek gondolták, ami azonban távolról sem nyert beigazolást.

— **A szocializmus.** A fenyegető rém kezd vissza húzódni, s mindinkább tért hódít az a meggyőződés, hogy a mozgalom szalma tűz volt, amely egyenesen a könnyű győzelemre számított botorult. Márczius 15-ik napjára nagy forrongásokat hirdett a fáma, ami azonban nem bizonyult valóznak. Legveszedelmesebb hely gyanánt híreszteltett el Nagy-Kálló, ahol a szocialisták a járásbíró-ság megtámadására s telekkönyvek elpusztítására készültek. Az óvatos előrelátás Nagy-Kállóba egy század huszár különítmény rendelt ki. — A nevezetes nap a legcsekélyebb rendellenesség nélkül mult el. A szocialisták még csak élejtelt sem adtak magukról. Ugy történt Búd-Szent-Mihályon is. Valósággal forradalmat hittek kitörni a nyugalmában és józanságában teljesen feldult közsegben. Ott sem történt semmi. Szóval a szocializmus — hála Istennek — falra festette az ördögöt.

— **Márczius 15-iki ablakbetörések.** A kivilágításnak kelemetlen eseményei is voltak. Nehány ki nem világitott ház ablakát bűntetésül bezúrták. A többek közt bezúrták egy tekintélyes katonarvos lakásának ablakát. A katonarvos kirohant s egy gimnázistát, akit ép ablaka alatt talált, arczúrtított, holott az ablakot az utca másik oldalán haladók közül valamely suszterinas üthette be. — Mint halljuk, a gimnázium igazgatósága az illetékes helyen panaszt emelt a jogtalan bánálmázás ellen.

— **Szegény poéták.** Az, amit Petőfi a költőről és a sorsharagról zengelt, úgy látszik, nemcsak Magyarországon áll, hanem angliában is, ahol a regény-és drámáiról könnyen meggazdagodnak. A „British Weekly” föl-említi, hogy ha a jelenkori angol költőnek kötele 4000 példányban kél el, az már a netovábbja a kelendős nek. Az ilyen kedvező eset azután 1920 forintot jövedelmez a költőnek. Akikre azonban kevésbé mosolyog a szerencse, szíves-örömet beírki 500—600 forinttal is. Elmondja továbbá a British Weekly, hogy olyan poéták, akiknek dalait szerte az országban éneklki mindenki, az éhenhalással kekeresen küzködnek s bizony sűrűn megiesik rajtuk, hogy nem tudják, hogyan szerezenek ebedre egy-egy falat kenyeret. A regényírók sorsa persze sokkal különb. 200—300 fontot a közepes regényíró is könyveden megkeres. Legjobban azonban a szinpadí műveket fizetik. Volt az angol szinpadírok közt már olyan kasszadarab is, mely 60,000 fontot jövedelmezett.

— **Európa katonasága.** Európa hadereje körülbelül négy millió emberre tehető. — Négyes rendben fölállítva 40,000 kilométeres sort képeznek. Elvonulásuk egy évig tartana. — Eltartásuk minden nap 14 millió frankba kerülne; ezt írja egy francia statisztikus.

Apróságok a hétről.

Hátráb az agarakkal!

Bely András ural csak nem tudunk dűlőre jutni. A multkori helyreigazításunkkal, amelyben pedig *szó szerint* teljesítettük kívánságát, talán *épen ezért*, megint nincs megelégedve. Most tehát ő írta meg mondani-valóit a fenti czímmel amelyet már csak

azért is, hogy előzékenységünket kimutassuk, az alábbiakban közlünk, meg pedig a Bely úr kívánságához képest *ingyen!*

Tekintetes Szerkesztő úr!

A nyiregyháza 10 — Sz: lapjában az apróságok hétről cikiben személyem ellen szatírál, de nem úgy igaz, amint beszél, én nem kerestemfel a szerkesztőséget, hanem tkts. Sztempák adóügynanésos hivatalos szobájába az első negyed állami adó végrehajtása iránt s az intéz, végrehajtás befolyó mult évi 1800 forint hovatartódtása iránt, 1200 forint amit az 5 tisztviselő a fogyasztásból — Sz: L: 2000 forint fordítatk a tisztviselők nyugdíj alapra és ne a város jövedelméből s közkölségből, éppen azon perczben lépet be Dr. Prok felelős szerkesztő úr a hivatalos szobába, tehát nem úgy igaz, hogy én kerestem volna fel és annyit mondtam, hogy ne tegyen ki engemet lapjába, hogy mindenhez értek, mert Deák Ferencz az országhölése, Kosuth Lajos ketten nem tudtak eleget tenni mindenkinek kedvére mertha Kosuth Lajos 1849-diki szabadságharczban Görgeit főbélöveti, akkor a Világosi fegyver letétel nem ottan! hanem törökföldön, keresztúlvágya az ellenséges hadoszlopokon történt volna, én mint utjonez Erdélybe Bem táborába Déva alatt maros folyó vize mellett többekkel együtt rozsdás kardomat odadobtam rakásra s azután éhen-szomjan Lugos városig balagtunk az oláhok kucsna madjar fogcsikorra, vasdla fejszékkel utunkat áltak, Lugoson a könyörűlt asszonyok egy tányér pergelt levest adtak ingyen! s azután tovább mentünk temesvárig, onnét 16 szabolcsiak elszöktünk muszka táborokon tudtam kísé velük beszélni elmenekültünk tehát még is tudtam valamit! de 1850-ben besorozva lettem az 5. Radecki L. ezredbe, ahol csaknem 17 esztuki Itáliába először, onnét alsó, felső Ausztria, Cseh, Lengyel országba tanyáztam egész az 1866-ik Szkalicz Gásson, Saár, Podol, egész königráczig a tűzpöbat kikellet álmi, végre 1867-ben bucsulevéllel szerencsétlen szülővárosomba jöttem, bár soha ne tettem volna azt, maradtam volna kint. T.hát csak tapasztaltam valamivel többet s tanultam, meritettem az eleblől többet mint a czik író úr, azt fog erre mondani, hogy diecsékszem: eigener lob und zo weiter, tudom, hogy az ur is mint lángeszű Petőfy S. bakancsos volt, de jól hogy bakancsait korán lerugta tán idővel le is degradáltak volna tán sat. jobnak látta czik író ur is a pityéks mondurt levetni és fiskálisnak, helyetes virilis képviseleti tagnak, szerkesztőnek a túrelmes papiron kritizálni másokat kisebbiteni, de ne feledje! hogy mi is emberek s kisenvedet emberek vagyunk, akik a város s a haza javát akarjuk!!! és ne egyeseknek jó a többinek rosz dolga legyen. csekélysgemet 1864-ben mint kezelő őrmestert Albrecht főherczeg megveregete a válamat, megkérdezte, hová való vagyok, sat. él meg a volt századosom, jelenleg tábor-szernagy Galgóczy, aki ott volt ugyszinte 1857-ben Gyómőrey tábornok is kezelt fogot velem, Bencs László akkori tanácsos és Kocsal Károly, Kerekrety Miklos többek jelenlétében. — a tábornok levele megvan nálam, nem kérkedek vele, de még kellet tudnom valamit, pedig csak hat télen átt jártam 1836-tól kezdve az iskolát mint az amerikai szabóból Gorzomból lett köztársasági elnök sat. a katonaságnál is sok tanult Diákok az avancen megelöztém, tehát tudom kellett valamit, ha nem is mindent (ismét kérdés) no mint Hary János, aki a nagy Napoleont egy erdő szélén vitézűlt nyakon csipte, annyira nem mentem, de még szerkesztő úr se! sok sok volna elmondani való, de végre is csak annyit: jobb hátrább hagyni a fiatal agarakat, hátra van még a fekete leves és ne szatírálni, mert a magas polezról aláesés közben nagyobb ütés esik meg az emberen, ajánlom becses figyelmében ezen sok írka-írka, ákom-bákom mert annak fogja mondani, szedjeki önértékes szívére tett kezzel

a valót röviden és úgy tegye ki a becses lapjába ingyen.

Kiváló tisztelettel: *Bely András.*

Ime kiszedtük, vagy is hát kiszedtettük az egész nyilatkozatot önzertes szívünkre tett kézzel s úgy tettük ki becses lapunkba ingyen.

CSARNOK.

Deák-legendák.

Irta: *Mikszáth Kalmán.*

A Rívai testvérek kiadásában megjelent „Negyvennyolcz, a magyar szabadságharc 1848-49-ben” című díszes műben, Mikszáth Kalmán két legendát írt Deák Ferencről — úgy ahogy a történeti tényeket a nép fantáziája átveszi. Az egyik pompás legendát az elője írt bevezetéssel a *Mikszáth Kalmán főszerkesztősége* alatt megjelenő „Országos Hírlap” nyomán itt közöljük:

Nem volna egész a Deák nagy alakja, melyhez, hogy hasonlót találjunk — mint egykor egyik szivós politikus ellenfele, Paczolay János mondta — egész Hunyadi Janosig kellene visszamenni a történelemben*, nem volna teljes az ő nyumbusa, példátlan tekintélyének és egyéniségének varázsa, hatása ki nem domborodnék, ha kimaradnának, vagy feledésbe mennének azok a legendák, melyeket a nép gyurt meg róla a valódi tényekből ugyan, de a maga hangján és a dátumokat néhol önkényesen rakva össze. Az anyag mind szent valóság, csak a köntöst adta rá a nép, de az is a történeti adaok szürke kenderéből van szöve, csak ki van egy kicsit színezve. Már azért is érdekesek ezek a legendák, mert az gyakori eset, hogy a történelem megdézsmálja a regék mézét, ellenben ritkaság, hogy a regé a komoly valósághoz forduljon anyagért.

Szinte érzi az ember, miként születtek a legendák. A magyar nép hallván tetteit, mondásait, bölcsességét és mindazokat amik vele történtek, megnyilatkozott mesemondó hajlama s megirigyelte a tündöklő anyagot a történelemtől.

— De kár, hogy mind ez megtörtént; kidöntött mesének is elég jó volna.

Igy gondolta és elvette a történelemtől kölcsön.

A Meidlingi fogadó vendégek.

Megverték a királyt, hadait szétszórta a burkus ellenség.*) Ugyetlen tábornokok a dolgát elrontották. Busult is a király egész háznépével, hogy mitévő legyen. Míg végtére észbe jutott, hogy van az ő egyik országa-

ban, amellyel nem él békés lábon, egy nagyon okos ember: Deák Ferencz. Azzal kellene beszélnie, hogy tanácsot adjon és hogy kibékítse a haragos országgal.

Legott hivatja a király a kancellárját — vagy hogy nem is volt az még akkor király, csak császár.

— Hamar kerestesse meg nekem kancellár az öreg Deákot, bármerre lenne is. Köszöntetem szépen, fáradjon fel hozzám Bécsbe egy jó szóra, vagy kettőre.

Nosza a kancellár a titkársját meneszté:

— Eredj, édes szögám, Szegedy György ezzel a levéllel Pusztá-Szent-Lászlóra.*) Köszönti a Felső az öreg Deákot, jöjjön fel hozzája.

Elindul Szegedy György a sebes gőz szárnyain, se étele, se itala addig, míg a haza bölcsére rá nem talál.

Othton ül a vén Deák mogorva homlok-kal, gondoktól sötéten, mint hajdan ősz Toldi, az ország sorsán tűnődve, midőn kopogtatnak az ajtón odakünn. Epen este van már, gyertyagyújtás előtt. Belép az idegen:

— Jó estét öreg bátya!

— Jó estét, kis öcsém; mi járatban volnál?

— A királytól jövök; üzenetet hoztam. — No, hát kerülj beljebb; mit üzen az uralkodó?

Átadja a levelet a Szegedy György, a kancellár kezeirása; olvassa az öreg az ákom-bákomot s hatalmas homlokán mintha oszladoznának a felhők.

— Azt kívánják — mondja környezetének — hogy Bécsbe menjek. Hát elmegyek. Elindulok reggel.

Másnap megindultak a titkárral, de az öreg ráparancsolt utközben, hogy csak menjen ő más uton, majd ő is a maga útján megy.

— Te csak eredj, öcsém, vissza a gazdádhoz, a kancellárhoz, ne törődj, hogy én hol vagyok, ne láss, ne hallj, ne beszélj. Csak azt az egyet mondd meg a kancellárnak, hogy engem mindjárt reggel fogadjon ő Felsőre, mert én sietek Klára napra.**) Arról én soh'se szoktam elmaradni.

— Hát bátyám, merre megy, hová száll? kérdezé ama bizonyos Szegedy György.

— Azt nem kell neked tudnod, se senkinek. Majd csak betérek valahova s doktor Ferenczy név alatt sürgönyzők a kellő órában, hogy hová küldjétek az értesítést.

*) Deák, sógoránál, Ozterhuber J zsefnél tartzkodott.

**) Ozterhuberné volt Klára — Deák Klára.

Szegedy György egy szót se kértett többet. Magyarország bölcsé jobban tudja, mit miért tesz, hogy sem ahhoz szó, vagy tanács férne. Sietett hát haza Szegedy György s líhegve nyitott be a kancellárhoz:

— Jön? — kérde mohón a hatalmas kancellár.

— Azóta itt is van.

— Hol?

— Hiszen ha én azt tudnám. Csak azt tudom, hogy korán reggel akar a Felsővel beszélni, mert siet haza.

A kancellár rohant a királyhoz.

— Jön? — kérde élénken a király.

— Azóta itt is van.

— Hol?

— Hiszen ha én azt tudnám. Csak azt tudom hogy korán reggel akar Felsőgeddel beszélni, mert siet haza.

Ozstrák miniszterek sápadtan hallgatják, hogy milyen alattvaló lehet az, aki a császárral korán reggel akar beszélni.

A császár azonban jó kedvvel feleli:

— Hát jól van, keljünk fel ez egyszer korábban. Jöjjön mindjárt reggel.

Megviszi a kancellár Szegedynek a hirt Szegedy Deáknak. Othton már a sürgöny, hogy merre keresse: Meidling külvárosban, a Hase vendéglőben.

Odaér este Segedi a Hase fogadóba s tudakolja a vendéglőtől:

— Nem szált ide délután egy öreg ur?

— De bizony itt van; egy kis pakk-táskával jött. De már lefeküdt.

— Beszélni akarok vele.

— Ugyan hagyja a becsületes képű öregel — mondá a vendéglős jószívűen — fáradt volt, hadd pihenjen. Nagy gond nyomja a szegény embert, nem szeretnék a bőrében lenni. Nagy dolog az, amiben ő jár . . .

— Ön talán tudja? — szól Szegedy jiedten.

— Hát igen. Kiöntötte előttem a szívét. A katonafiát jött megkeresni s esetleg kiszabadítani. Azt se tudja róla, meghalt-e vagy él-e még.

(Vége következik.)

Piaczi árak.

— Márczius 16. —

Buza	12.—	12.20.
Rozs	8.10	8.20.
Árpa	6.80	7.—.
Zab	7.—	7.10.
Tengeri	5.30	5.35.

A MAUTHNER-féle

hirneves

KONYHAKERTI és VIRÁGMAGVAK

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb **fűszer- és vaskereskedésekben** kaphatók.

A Budapesten Andrassy-út 23 szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss és valódi** magvakért, amely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával** és **Mauthner névvel** vannak jelölve, úgy amint a mellékelt rajz is mutat.

(58-8-7)

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőségére nem trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

AUSCHER

Aussaatzeit: Aug. und Sep. tember.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

